

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	196
Land:	Kina
Kilde:	Dansk Flygtningehjælp
Titel:	"Giv flygtninge en fremtid"
Udgivet:	Juni 2006
Optaget på baggrundsmaterialet:	10. november 2006

Kina

Senest opdateret: Juni 2006 af Anna Bloch Langskov

Kina.....	1
1. Baggrund.....	2
2. Den seneste politiske udvikling	2
3. Menneskerettighedssituationen.....	3
3.1 Tortur	3
3.2 Fængsling uden dom og uretfærdig rettergang	4
3.3 Dødsstraf.....	4
3.4 Ytringsfrihed og medierne	4
3.5 Ytringsfrihed og politiske dissidenter	5
3.6 Religionsfrihed, Falungong og andre religiøse grupper.....	5
3.7 Forsamlingsfrihed og utilfredse arbejdere og landmænd.....	6
3.8 Forsamlingsfrihed og fagforeninger.....	7
3.9 Interne migranter.....	7
3.10 Nordkoreanere i Kina.....	7
3.11 Kvinder og børn	8
3.12 Et-barns politikken, tvangs-sterilisation og -abort.....	8
3.13 HIV/AIDS-aktivister og homoseksuelle	9
4. Kinesiske provinser	10
4.1 Tibet	10
4.2 Xinjiang.....	10
4.3 Hong Kong.....	11
5. Dansk asylpraksis.....	11
5.1 Politiske dissidenter	11
5.2 Falungong	12
5.3 Et-barns politikken.....	12
6. Udrejse og udsendelse	12
7. Vigtigste kilder.....	14

1. Baggrund

Folkerepublikken Kina ligger i Østasien, er ca. 9,6 millioner kvadratkilometer stort og har en befolkning på ca. 1,3 milliarder. Kina består, foruden hovedlandet og de autonome provinser (Tibet, Xinjiang, Indre Mongoliet, Ningxia og Gunngxi), af de særlige administrative regioner Hongkong og Macao. Den kinesiske regering har siden 1949 gjort krav på suveræniteten over Taiwan.

Folkerepublikken Kina blev oprettet den 1. oktober 1949 efter en indædt borgerkrig mellem kommunistiske oprørstropper og den siddende Koumintang-regering, der flygtede i eksil til ø-provinsen Taiwan. Den kommunistiske borgerkrigshelt Mao Zedong blev leder af landet og var det til sin død i 1976. I slutningen af 1950'erne søsattes kampagnen "Det Store Spring Fremad", som var et forsøg på at bringe Kinas sværindustri op på vestligt niveau på rekordtid. Forsøget mislykkedes med en katastrofal hungersnød til følge, der kostede 50. mill. mennesker livet. I endnu et forsøg på at samle nationen iværksatte det kommunistiske styre ledet af Mao i 1966 "Kulturrevolutionen", en ideologisk kampagne rettet mod dele af den kinesiske administration og ikke mindst mod systemkritikere. Kulturrevolutionen medførte en massiv forfølgelse af Maos kritikere, men også kaos i en så høj grad, at Mao selv få år senere måtte afblæse revolutionen. Med Maos død i 1976 skiftede den politiske diskurs, idet det nu blev muligt for andre politikere at komme til orde. I 1978 blev Deng Xiaoping, som Mao tidligere havde sat i husarrest, landets nye leder. Deng Xiaoping indførte omfattende reformer på alle niveauer af statsadministrationen, hvilket førte til en rekordstor vækst i økonomien. Deng Xiaoping døde i 1997 og blev efterfulgt af Jiang Zemin. Ud over Jiang Zemin har den meget magtfulde premierminister Zhu Rongji haft en del indflydelse på den politiske kurs de seneste år.

2. Den seneste politiske udvikling

Vicepræsidenten Hu Jiantao blev ved den 16. partikongres i Beijing i november 2002 valgt som ny leder af kommunistpartiet og ved den Nationale Folkekongres i 2003 efterfulgte han Jiang Zemin som præsident. Overgangen til den nye ledelse har ikke medført nævneværdige ændringer i den overordnede reformpolitik. Det kinesiske kommunistpartis magtmonopol er opretholdt, men siden 1990'erne har der været eksperimenteret med såkaldte landsbyvalg, på Kinas laveste administrative niveau

Den hastige økonomiske udvikling har skabt stigende ulighed og korruption er et stort problem for den kinesiske regering, der har gjort korruptionsbekæmpelse til en politisk topprioritet.

Den kinesiske hær har i en årrække gennemgået en kraftig modernisering med henblik på at transformere den til en mindre, men langt mere højteknologisk, hær. Kina har siden 1955 været en atommagt og har også i en årrække haft en ikke ubetydelig våbeneksport.

3. Menneskerettighedssituationen

Fastholdelse af stabilitet og høj økonomisk vækst har, siden Deng Xiaopengs reformer satte skub i økonomien i 1980'erne, været styrets højeste prioritet. Det har blandt andet haft store konsekvenser for overholdelsen af selv de allermest fundamentale menneskerettigheder, såsom retten til liv, retten til ikke at blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling og retten til en retfærdig rettergang. Politiets hårdhændede behandling af demonstrerende studenter på Den Himmelske Fredsplads i 1989 (også kaldet Massakren på Den Himmelske Fredsplads) er en klar manifestation af, hvor langt det kinesiske styre var villig til at gå i bestræbelserne på stabilitet og fremgang dengang. Officielle tal siger, at 200 omkom på selve dagen og helt op til 200 skønnes fortsat at være frihedsberøvet på grund af deltagelse i demonstrationerne den dag i dag.

Den kinesiske regering anerkender, at der findes universelle menneskerettigheder, men er samtidigt uforstående over for omverdenens indblanding og kritik af menneskerettighedskrænkelser i landet, idet kritikken opfattes som en unødigt indblanding i interne affærer. Indtil videre har Kina dog underskrevet og ratificeret adskillige menneskerettighedsinstrumenter, herunder FN's Konvention om kvinders rettigheder og Børnekonventionen, ligesom Kina i 1997 og 1998 underskrev de to mest centrale FN-konventioner; Konventionen om sociale og økonomiske rettigheder og Konventionen om civile og politiske rettigheder. Konventionen om sociale og økonomiske rettigheder blev ratificeret i 2001 (med et forbehold over for retten til at danne fagforeninger), mens den sidstnævnte endnu ikke er blevet ratificeret. I 2005 ratificerede Kina ILO's (den internationale arbejderorganisation) Konvention nr. 111, som omhandler diskrimination på arbejdsmarkedet.

Generelt kan det siges, at den egentlige implementering og overholdelse af de underskrevne konventioner er særdeles mangelfuld. EU's udenrigsministre udtrykte eksempelvis i 2005 fortsat dyb bekymring over menneskerettighedssituationen i Kina og har derfor valgt at fastholde våbensanktionerne mod landet. I de senere år har styret dog vist en øget åbenhed over for omverdenen, når det handler om menneskerettighedssituationen i Kina, eksempelvis blev grundloven ændret i marts 2005 således, at det nu står nedskrevet, at staten har pligt til at respektere og overholde menneskerettighederne.

3.1 Tortur

Tortur er forbudt i Kina, men trods forbudet er anvendelsen af tortur stadig meget udbredt, hvilket FN's specielle udsending, Manfred Nowak kunne bekræfte efter et besøg i landet i 2005. Ifølge rapporten var 2/3 af ofre for tortur tilhængere af Falungong, mens resten er indsatte i fængsler, varetægtsfængslede, demonstranter og personer, der er involveret i stridigheder med embedsmænd. Regeringen udstedte i 2004 vejledninger til domstolene og politiet om, at anvendelse af tortur eller anden umenneskelig behandling medfører, at eventuelle tilståelser ikke har gyldighed. De ansvarlige personer risikerer desuden afskedigelse, men dette sker yderst sjældent i praksis.

3.2 Fængsling uden dom og uretfærdig rettergang

En del personer er blevet fængslet uden en egentlig rettergang, og forsvarsadvokater risikerer retsforfølgelse for ”at forstyrre den offentlige orden” ved at repræsentere politiske dissidenter. Personer som forstyrrer den offentlige orden - Falungong tilhængere og kriminelle - er blevet fængslet og sendt til arbejdslejre (re-education-through-labour camps) i op til tre år uden at have været stillet for en dommer. Kinas ministerium for opretholdelsen af sikkerheden driver specielle psykiatriske højsikkerhedshospitaler for kriminelle sindssyge. Ifølge flere kilder har myndighederne placeret adskillige politiske aktivister på disse hospitaler sammen med psykisk syge. International Røde Kors (ICRC) har endnu ikke opnået en aftale med den kinesiske regering vedrørende adgang til fængsler og sikkerhedshospitaler.

Politiet har adgang til at tilbageholde en person i op til 37 dage uden en formel sigtelse. Det brutale mord på Sun Zhiang der i 2003 blev frihedsberøvet og banket til døde for ikke at have sit ID-kort på sig, har skabt fornyet fokus på politiets magtanvendelse.

Retssystemet i Kina har længe været kritiseret for at mangle basal retssikkerhed. I de senere år har regeringen forsøgt at reformere retsvæsenet i retning af et mere vestligt system. Dette er især gjort for at tiltrække udenlandske investeringer, men hvorvidt det også har haft en effekt på strafferetten er usikkert. Senest har regeringen i juni 2003 afskaffet den udvidede adgang til frihedsberøvelse af migranter, men internationale organisationer rapporterer, at dette stadig forekommer.

3.3 Dødsstraf

Et stort antal mennesker bliver hvert år idømt dødsstraf i Kina. I dag medfører 65 typer af lovovertrædelser dødsstraf, blandt andet skattebedrageri, smugleri, korruption, økonomisk kriminalitet, rufferi, manddrab, voldtægt, men også voldeligt tasketyveri. Den kinesiske straffelov tillader ikke at mindreårige dømmes til døden, men dette sker dog i praksis. Anti-terrorændringer til straffeloven i december 2001 tilføjede nye kriminalitetsformer til dødsstraffen herunder anvendelse af denne overfor ”terrorister” uden dog at definere begrebet ”terror” yderligere. Dødsdømte nægtes ofte klageadgang, da mange henrettes kort tid efter dommens afsigelse i første instans. Den nationale liste over dødsdømte og henrettede betragtes som en statshemmelighed. Amnesty International rapporterer, at cirka 6000 blev dømt til døden og cirka 3.400 henrettet i 2005. En officiel anti-kriminalitetskampagne (”strike hard”-kampagne) startede i april 2001. Antikriminalitetskampagnen går blandt andet ud på, at dømte personer føres gennem gaderne i offentlige parader til folkelig spot efterfulgt af offentlige henrettelser. Kampagnen har specielt været praktiseret i Xinjiang – provinsen.

3.4 Ytringsfrihed og medierne

Den kinesiske grundlov sikrer ytringsfrihed, men i praksis overholder regeringen den ikke. Regeringen strammede i 2005 kontrollen med aviser, fjernsyn og internet. Flere redaktører for forskellige aviser er blevet

fyret af politiske årsager, og illegale medier blev forsøgt lukket. I slutningen af 2005 introducerede myndighederne en ny kampagne mod det trykte medie og fremtrædende politiske kommentatorer og skribenter blev frihedsberøvet. Lokale NGO'er rapporterer om, at omkring 43 journalister blev fængslet i 2005 og organisationen Journalister Uden Grænser estimerer, at mindst 27 journalister fortsat var fængslede ved udgangen af 2005. I januar 2006 blev Bingdian Weekly (et tillæg til China Youth Daily) lukket med den begrundelse at bladet i nogen tid havde publiceret artikler uforlignelige med den politiske linie i landet.

Styret har desuden udvist dyb skepsis overfor kinesernes adgang til og brug af internettet og i januar 2005 blev der ved flere lejligheder signaleret om flere stramminger i brugen af internet og sms-beskeder. En række internetcafeer er blevet lukket og de kinesiske myndigheder kontrollerer så godt som al trafik på internettet. Kinas enhed for kontrol med internettet beskæftiger mellem 30.000 og 50.000 mennesker ligesom særlige politienheder er nedsat til at bekæmpe udbredelse af pornografi og regeringsfjendtlig propaganda. I januar 2006 indgik den internet-baserede søgemaskine Google Inc. en aftale med de kinesiske myndigheder, der gav dem adgang til det hastigt stigende kinesiske marked til gengæld for at installere filtre, der vil kunne frasortere søgeord, der af regeringen er dømt politisk sensitive.

Personer, som har offentliggjort artikler om demokrati på internettet, er blevet idømt langvarige fængselsstraffe. Ved årets udgang var mere end 60 kinesere fængslede for at have udtrykt sig over internettet. Kommunikation med vestlige medier og menneskerettighedsorganisationer anses stadigvæk som landsforræderi.

3.5 Ytringsfrihed og politiske dissidenter

Regeringen fastholder, at streng kontrol med politisk aktivitet er nødvendig. En kinesisk avis rapporterede, at mere end 18.000 mennesker blev arresteret i 2005 og anklaget for at have truet "den nationale sikkerhed". Kritik af kommunistpartiets magtmonopol i landet accepteres ganske enkelt ikke, hvorfor der også slås hårdt ned på systemkritikere og andre personer, som er ildeset eller bliver betragtet som en trussel mod styret. Ligeledes risikerer familiemedlemmer til profilerede dissidenter og systemkritikere overvågning og forfølgelse. Ledende folk i det forbudte Kinas Demokratiske Parti (CDP) er siden parties oprettelse i 1998 blevet idømt strenge straffe for deres politiske aktiviteter. CDP står som det mest fremtrædende oppositionsparti til kommunistpartiet og har særligt markeret sig i udlandet, hvor oversøiske kinesere har skabt et stærkt netværk via internettet. Ved udgangen af 2005 var mere end 40 medlemmer af CDP i fængsel eller tilbageholdt i arbejdslejr. Personer, der arbejder for uautoriserede organisationer, hvis formål er at bekæmpe korrupsion, har også været udsat for myndighedsforfølgelse og langvarige fængselsstraffe.

3.6 Religionsfrihed, Falungong og andre religiøse grupper

Officielt sikrer Kinas grundlov religionsfrihed, men i praksis overvåger og regulerer regeringen strengt al udøvelse af religion, specielt hvis der er mistanke om en bagvedliggende politisk dagsorden (eksempelvis overvåges tibetanernes åndelige leder Dalai Lama og praktiserende tibetanske munke samt uigurmuslimere

nøje). Tolerancen er generelt størst overfor ikke vestlige religioner såsom buddhisme og taoisme, mens udøvere af kristendommen generelt møder mere forfølgelse og flere restriktioner fra myndighedernes side.

I 1999 blev Falungong forbudt som værende en kult, der spredte overtro. Mange observatører mener dog, at forbuddet reelt bunder i den kinesiske regerings frygt for at bevægelsen udvikler sig til at blive en trussel mod styret. Falungongs ledere har massiv opbakning blandt tilhængerne og de er generelt ikke tilbageholdende med at deltage i omfattende, men fredelige demonstrationer, rettet mod den kinesiske regering. Der er stor uenighed blandt iagttagere om, hvorvidt Falungong er en politisk bevægelse eller en meditationsbevægelse med en fredelig og ikke-politisk dagsorden. Alene det faktum, at Falungongs ledere tør og kan samle medlemmerne til omfattende demonstrationer, gør Falungong til en politisk bevægelse i manges øjne. Forbuddet mod bevægelsen har medført meget hårde fængselsdomme eller ophold på psykiatriske hospitaler på ubestemt tid til ledende Falungong medlemmer. Mange tusinde medlemmer udsættes hvert år for hårdhændet behandling i fængslerne, ligesom en hel del er døde i fængsler og detentioner, heraf mange som følge af tortur (et sted mellem 50 og 2000 menes at være omkommet i 1999-2005). Forfølgelsen af Falungong tilhængere blev intensiveret i 2001, og straffene blev skærpet og håndhævet strengt - i særdeleshed i det nordøstlige Kina. US Department of State oplyser, at medlemmer, der sympatiserer med bevægelsen uden egentlig offentlig manifestation, risikerer chikane i relation til job, medicinsk behandling etc. og i nogle tilfælde idømmelse af fængselsstraf. Andre meditationsgrupper eller de såkaldte Qi Gongs har i forlængelse af forbuddet mod Falungong oplevet lignende problemer med forbud, fængslinger osv., herunder gruppen Zhong Gong.

En række protestantiske og katolske bevægelser har ligeledes været under pres fra styret, idet det kinesiske styre er yderst årvågne overfor eventuelle trusler og sammensværgelser, der kan komme fra disse grupper. Medlemmer af blandt andre Fangcheng Church, Chinese Catholic Church og Full Circle Church har oplevet detentionsanbringelser, fængselsdomme og kirkelukninger. Personer, der smugler uautoriserede bibler ind i Kina via Hong Kong, er også blevet idømt strenge straffe.

3.7 Forsamlingsfrihed og utilfredse arbejdere og landmænd

Den kinesiske grundlov sikrer forsamlingsfrihed, men i praksis nedsætter regeringen skrappe restriktioner på udøvelsen af denne rettighed, eksempelvis må forsamlingsfriheden ikke medføre kritik af det kommunistiske partis ledere eller være til gene for statens interesser.

En skævvridning i den kinesiske økonomi har skabt en stadig større kløft mellem indkomsterne i landområder og i by samt en voksende arbejdsløshed - et hidtil ukendt fænomen. Dette har resulteret i stor utilfredshed i store dele af befolkningen, hvilket kommer til udtryk i forskellige protestaktioner og omfattende demonstrationer vendt mod regeringen. Myndighederne er ved flere lejligheder gået hårdhændet til værks overfor deltagere i demonstrationer, og flere ledende demonstranter er blevet idømt forholdsvis hårde fængselsstraffe blandt andet ved de meget omfattende demonstrationer i Heilongjiang i marts 2002. Senest i december 2005 protesterede

cirka 100 civile mod de kinesiske myndigheders ekspropriation af deres jord uden fornøden kompensation. Myndighederne oplyser, at tre civile blev dræbt af politiet under demonstrationen, mens lokale organisationer oplyser, at tallet er mindst tyve. Et ikke nærmere defineret antal demonstranter er tilbageholdt på ubestemt tid.

3.8 Forsamlingsfrihed og fagforeninger

Fagforeningerne i Kina er reguleret af myndighederne og i løbet af 2005 blev der strammet kraftigt op på implementeringen af regulativerne. Personer, der opretter eller er medlemmer af illegale fagforeninger, risikerer forfølgelse i form af fængsling og grov chikane. De eneste tilladte fagforeninger i landet hører under All China Federation of Trade Unions (ACFTU), som er kontrolleret af kommunistpartiet. Mange fagforeningsaktivister er i øjeblikket fængslede som følge af ovennævnte demonstrationer i Heilongjiang i 2002. Ledende fagforeningsaktivist Ye Guozhu blev fængslet i august 2005 for at søge tilladelse til dannelsen af en forsamling af 10.000 civile mod tvangsflytning på grund af bebyggelse af større statsprojekter – bl.a. i forbindelse med forberedelserne til de olympiske lege i Beijing i 2008. Ifølge rapporter er fagforeningsaktivister blevet idømt tvangsbehandling på psykiatriske hospitaler, hvor elektriske stød har været en del af behandlingen.

3.9 Interne migranter

En enorm og stadigt stigende mængde mennesker emigrerer hvert år fra land til by. Dette skyldes hovedsageligt, at den økonomiske fremgang er koncentreret i de østlige kystprovinser, i eksempelvis Shanghai. Emigranterne, der estimeres til at være på mellem 100 – 150 millioner rejser fra provins til provins efter arbejde og er ofte ikke registrerede nogle af de steder, hvor de opholder sig. I Kina kan man ikke frit bevæge sig rundt uden myndighedernes godkendelse, og det er derfor vigtigt, hvis man vil beholde sine rettigheder, at man er registreret der, hvor man faktisk opholder sig. Ofte bliver disse uregistrerede mennesker behandlet som lovløse og er udsat for overgreb fra mange sider. Det er meget ofte et problem for dem at klage til myndighederne over udnyttelse og overgreb på grund af deres manglende status.

3.10 Nordkoreanere i Kina

Kina har underskrevet Flygtningekonvention af 1951 og den tilhørende Protokol af 1967. Der mangler dog tilstrækkelig lovgivning og procedurer til en egentlig implementering, hvilket blandt andet betyder, at Kina pt. ikke anerkender flygtninge eller giver opholdstilladelse på den baggrund.

De seneste år har der været en massiv tilstrømning af nordkoreanere til Kina. De flygter fra hungersnød og forfølgelse i Nordkorea, men den kinesiske regering anser dem for at være økonomiske emigranter og accepterer ikke, at de får adgang til at søge om asyl i Kina. Ifølge Amnesty Internationals 2005 rapport blev hundrede - måske op til flere tusinde – sidste år tvangsmæssigt sendt tilbage til Nordkorea. Der er meget stærke formodninger om, at de udsendte nordkoreanere bliver udsat for massive menneskerettighedskrænkelser ved hjemkomsten til Nordkorea.

I august 2003 intensiverede Kina den militære tilstedeværelse langs grænsen for at stoppe nordkoreaneres adgang til kinesisk territorium. Flere gange er nordkoreanske asylansøgere trængt ind på diplomatiske repræsentationer i Beijing for at søge asyl. Trods den massive kinesiske tilstedeværelse på grænsen til Nordkorea peger kilder på, at der opholder sig flere hundrede tusinde illegalt indrejste nordkoreanere i Kina.

De kinesiske myndigheder tillader ikke UNHCR's tilstedeværelse ved grænsen til Nordkorea, hvorfor der kun er sparsomme oplysninger om de faktiske forhold i området. Kina samarbejder dog med UNHCR om genbosætning af etniske Han-kinesere, som ønsker at vende tilbage til Kina fra bl.a. Vietnam og Laos.

3.11 Kvinder og børn

Et stigende antal kvinder og børn er i de senere år blevet udsat for menneskehandel hvor prostitution eller tvangsægteskaber ofte er det primære formål. Det kinesiske forsvarsministerium oplyser, at ca. 9000 kvinder og 1000 børn kidnappes om året. Lokale eksperter uddyber, at det høje tal for især kidnappede kvinder er en direkte konsekvens af etbarns-politikken. Uagtet, at abort af pigefostre er ulovligt, har det fundet sted i mange år i landområder i Kina og det har med tiden medført en efterspørgsel på giftefærdige kvinder. En undersøgelse i Hainan provinsen viste, at 68 % af alle aborter var af pigefostre og at hele 35 % kvinder havde fået en abort, fordi de ventede en pige.

Menneskehandlerne truer ofrene med overgivelse til myndighederne som illegale immigranter og/eller gengældelsessanktioner mod familien, hvis de ikke accepterer deres situation. Myndighederne har i visse tilfælde slået hårdt ned på bander, der står bag denne handel, men problemet er langt fra løst.

Der er ikke tilbundsående undersøgelser af, hvad der sker med de kidnappede børn, men undersøgelser har vist, at mange børn ender som prostituerede eller som børnearbejdere. Hjemløse børn er også udbredt i Kina. I særdeleshed lever mange piger på gaden, som et produkt af et-barns politikken og familiers præference af drengebørn.

Internationale kilder udtaler desuden, at børn, enten sammen med forældre eller alene, udgør ca. 20 % af de der er frihedsberøvede i en kort periode. I juni 2003 døde en tre-årig pige i detentionen af sult, da politiet ikke ville tillade hendes moder at tage sig af hende.

3.12 Et-barns politikken, tvangs-sterilisation og -abort

Kinas et-barns politik blev indført i slutningen af 1970'erne for at dæmme op for den meget voldsomme befolkningstilvækst, som Kina oplevede. Loven forbyder offentligt ansatte at bruge af fysisk tvang for at leve op til reglerne om, at kinesiske par kun må få et barn, men intenst pres fra højerestående myndigheder har ført til flere tilfælde af tvangssterilisation og tvangsaborter. Administrative bøder, i størrelsesorden af ti gange en gennemsnitlig arbejders årlige løn, for overtrædelse af et-barns politikken blev standardiseret i den nye befolknings- og familieplanlægningslovgivning, som trådte i kraft den 1. september 2002. Børn, der bliver født i modstrid med

reglerne nedlagt i etbarns-politikken, kaldes i daglig tale ”sorte børn”. Officielt eksisterer de ikke og derfor har de ikke adgang til sociale ydelser, såsom skolegang. UK Home Office 2005 er vurderingen at der lever op mod 100 millioner uregistrerede børn i Kina. Ifølge lokale kilder kan myndigheder i visse tilfælde ved bestikkelse overtales til at registrere børnene, men det sker i få tilfælde idet der udskrives betydelige bøder til de ansvarlige i administrationen, hvis det opdages. Den australske højesteret har afsagt en dom, hvor det blev fastslået, at disse børn skulle betragtes som en særlig socialgruppe omfattet af FN’s Flygtningekonvention af 1951).

Etbarns-politikken har også vist sig at have store utilsigtede bivirkninger på befolkningssammensætningen, eksempelvis har man i Kina, stik mod den internationale norm, registreret en uforholdsmæssig stor dødelighed blandt nyfødte piger. I landområder har forældre, der har brudt reglerne om kun at få et barn, været udsat for chikane. En vis opblødning af et-barns politikken, i form af tilladelse til at få barn nummer to, er registreret i landsbyområder, hvor 2/3 af befolkningen bor, hvis den førstefødte er af hunkøn eller handicappet.

3.13 HIV/AIDS-aktivister og homoseksuelle

Kinas forhold til HIV/AIDS har længe været et ømtåleligt emne. Indtil for ganske få år siden benægtede man fra officiel side, at HIV/AIDS overhovedet eksisterede i Kina. Adskillige advarsler fra international side og dyrekøbte erfaringer har dog fået regeringen til at skifte kurs og anerkende HIV/AIDS som et problem for landet. En af grundene til dette kan være udsigten til, at den rekordhøje økonomiske vækst i landet kan stagnere, hvis en HIV-epidemi rammer landet. Den kinesiske regering kontrollerer dog stramt distribution af alt information vedrørende HIV/AIDS til offentligheden.

De kinesiske myndigheder introducerede et lovgivningstiltag i august 2005 for at styrke AIDS forebyggelse og forbyde diskrimination af AIDS ramte i Kina. Medlemmer af lokale organisationer for bedre vilkår for AIDS ramte chikaneres stadigvæk.

Erkendelsen af eksistensen af HIV/AIDS har også betydet, at den kinesiske regering til en vis grad har måtte erkende eksistensen af homoseksuelle i landet. Det er blevet lettere at være homoseksuel i Kina (særligt i de store byer), idet styret ikke længere forfølger homoseksuelle så aktivt som tidligere, og homoseksualitet betragtes ikke som tidligere af myndighederne som en psykisk sygdom. Det kan dog ikke udelukkes, at der stadig finder forfølgelse af homoseksuelle sted.

I slutningen af 1990’erne fik verden kendskab til de såkaldte ”AIDS-landsbyer” i provinsen Henan, hvor næsten alle indbyggere var HIV-smittede eller havde udviklet AIDS. Indbyggerne var blevet smittet fordi de havde doneret blod til lokale blodbanker og i den forbindelse blev der anvendt brugte kanyler og manglende screening af det donerede blod. Kinas regering forsøgte længe at holde denne tragedie skjult, men AIDS-aktivister i ind- og udland skabte international opmærksomhed om disse landsbyer. I august 2002 forsvandt Wan Yankai, som havde været en meget fremtrædende AIDS-aktivist. Det viste sig senere, at han var blevet tilbageholdt af de kinesiske myndigheder, fordi han udbredte statshemmeligheder om landsbyerne til

udenlandske medier og på internettet. Wan Yankai blev løsladt tre uger efter, hvorefter han muligvis nu risikerer en straffesag eller bøde for forholdet.

4. Kinesiske provinser

4.1 Tibet

Kina annekterede Tibet og gjorde det til en kinesisk provins i 1959 og har siden nedkæmpet oprør med hård hånd, opfordret etniske Han-kinesere til at bosætte sig for at afbalancere den etniske sammensætning i bjergregionen og indført restriktioner på tibetanernes sprog og kultur og udøvelsen af den buddhistiske religion. Det har medført, at hundredvis af munke er fængslede af politiske årsager eller hvad de kinesiske myndigheder anser som separatistisk aktivitet. To højtstående tibetanske munke blev dømt til døden i 2003, og den ene henrettet efter tvivlsom rettergang på grund af påstået tilknytning til en række eksplosioner i Garze og Chengdu i Sichuan. I 2005 blev to munke idømt 11 års fængsel for at have hejst det tibetanske flag, ligesom der er givet store bøder til folk, der opbevarer billeder og videooptagelser af Dalai Lama.

Kina opfordrer nabolande såsom Nepal, Pakistan og de central asiatiske lande til at tvangstilbagesende tibetanere, der flygter fra Kina. I maj 2003 blev 18 tibetanske flygtninge og en uighur refouleret fra Nepal til Kina. De blev efterfølgende tortureret, idømt dødsstraf og henrettet. Udenfor selve Tibet viser de kinesiske myndigheder større åbenhed overfor privat tilbedelse af Dalai Lama. I år 2005 var der positive tiltag såsom benådning af de første politiske fanger og en noget større adgang for udlændinge til regionen - dog stadigvæk under streng overvågning.

4.2 Xinjiang

I Kinas Xinjiang-provins er størstedelen af befolkningen muslimer og grupper i provinsen kæmper for uafhængighed, hvilket har ført til en massiv kampagne i regionen for at nedkæmpe oprør og adfærdskontrollere befolkningen. En lang række medlemmer af formodede separatist- og terroristgrupper i provinsen er blevet henrettet i 1999-2000, ofte efter tortur og tvivlsom rettergang. Provinsen er den eneste, hvor der i perioden blev henrettet politiske fanger. Derudover er der fængslet tusindvis af politiske aktivister, flere hundrede af dem for at propagandere for indførelse af Sharia'en (islamisk lovgivning). Kina har efter den 11. september 2001 sammenkædet kampen mod separatistbevægelser i provinsen med den globale kamp mod terror, hvilket har medført en række stramninger i straffelovgivningen med henblik på at bekæmpe terrorisme og religiøs fanatisme i Xinjiang. Udover stramninger i straffeloven har Kina sammen med Rusland og fire centralasiatiske lande underskrevet den såkaldte Shanghai-traktat, der skal fremme et øget samarbejde på tværs af grænser for at bekæmpe terrorismen og separatistbevægelser i Xinjiang og de tilstødende lande. Et særligt problem er opstået med konflikten i Afghanistan, hvor tilfangetagne Taleban-krigere med kinesisk statsborgerskab risikerer dødsstraf ved

hjemsendelse til Kina.

I december 2003 publicerede det kinesiske "Ministerium for Opretholdelsen af Sikkerheden" en liste over eftersøgte uighurer, som Kina betragter som terrorister på grund af deres kamp for selvbestemmelse og løsrivelse af Xinjiang provinsen, og som ønskes udleveret til retsforfølgelse. Uighurer, herunder visse andre flygtningegrupper, bliver løbende refouleret til Kina af lande som Nepal, Pakistan og de central asiatiske lande.

For mere information henvises til "Uighurerne, baggrundsnotat om en glemt minoritet i Kina og Centralasien" udarbejdet af Dansk Flygtningehjælp, september 2002.

4.3 Hong Kong

Hong Kong, der i 1997 blev overgivet til Kina efter 155 års britisk styre, er i dag en særlig administrativ region i Kina. Der har siden Kinas overtagelse været visse tendenser til censur og anden begrænsning af ytringsfriheden. Der er blevet lagt et moderat pres på journalister, især hvad angår meget sensitive emner som Taiwan-problematikken. Falungong er ikke forbudt i Hong Kong, og tilhængerne forfølges ikke af myndighederne her. Den kinesiske regering er dog i færd med at implementere lovgivning, som kriminaliserer politiske organisationer, som undergraver landets sikkerhed. 2002 var desuden det første år i Hong Kong, hvor tilhængere af Falungong blev dømt for ikke at følge politiets anvisninger i forbindelse med en demonstration.

5. Dansk asylpraksis

I perioden januar 2001 til maj 2006 har Flygtningenævnet behandlet 107 sager fra kinesiske asylansøgere. Af dem fik seksten meddelt opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk.1 (K-status), fem fik opholdstilladelse efter § 7, stk. 2 (F-status/B-status), og de resterende 83 asylansøgere fik afslag. I skrivende stund er der ikke givet opholdstilladelse i henhold til § 7 i udlændingeloven i 2006. Størstedelen, der fik asyl, fik det som følge af politiske aktiviteter (herunder forbindelse til CDP) eller medlemskab af Falungong. Flygtningenævnet tildelte asyl i en enkel sag i april 2003, hvor ansøgeren ved en tilbagevenden til Kina risikerede en uforholdsmæssig straf på grund af handel med pornografiske film.

5.1 Politiske dissidenter

Blandt dem, der har fået asyl, havde otte personer været involveret i forskellige demokratiske bevægelser. Den ene havde også været involveret arbejde for en udenlandsk kinesisk demokratibevægelse i USA. Flygtningenævnet tillagde ikke politisk profilering særlig betydning, da begrænset politiske aktiviteter oftest var tilstrækkeligt til at bringe ansøgeren i fare for repressalier. Flygtningenævnet lagde derimod stor vægt på, om den politiske involvering var kommet de kinesiske myndigheder til kundskab - eventuelt i form af husransagninger eller kortere eller længerevarende tilbageholdelser.

5.2 Falungong

Forfølgelse, som følge af medlemskab af Falungong, har siden 1999 været det hyppigste asylmotiv. Det er imidlertid kun få der har fået opholdstilladelse som følge heraf. I vurderingen af asylmotivet er der blandt andet lagt vægt på intensiteten af myndighedsforfølgelsen. Det er især ledende eller meget aktive medlemmer af bevægelsen som har fået asyl, men også andre har fået asyl, hvor der har været konkrete grunde til at ansøgeren har haft et beskyttelsesbehov. I den forbindelse skal to sager fra april 2005 nævnes. I den ene sag, fik en kvindelig ansøger K-status med begrundelsen, at hun havde praktiseret Falungong både som menig i Kina, hvor hun havde været tilbageholdt og i Danmark. Efter skilsmisse fra sin mand, som arbejdede på den kinesiske ambassade i Danmark, kunne Flygtningenævnet ikke udelukke, at hun var i risiko for forfølgelse ved en tilbagevenden til hjemlandet, idet det kunne antages, at hun ville tiltrække sig de kinesiske myndigheders opmærksomhed. I den anden sag, fik en mandlig ansøger B-status. Flygtningenævnet kunne ikke med sikkerhed lægge til grund, at ansøgeren eller hans familie havde nogen tilknytning til Falungong, men Flygtningenævnet udtalte, at den massive omtale af sagen i medierne – herunder UNHCR's indgriben og efterfølgende officielle kritik af Kina, betød, at man ikke kunne udelukke, at ansøger ville være i en konkret og reel risiko for at blive udsat for overgreb fra de kinesiske myndigheders side.

Mange Falungong tilhængere fik afslag fordi Flygtningenævnet fandt at deres sager virkede utroværdige. I mange af sagerne, hvor der blev givet afslag, blev det fremhævet, at ansøgerne var udrejst legalt og problemfrit fra Kina og ikke havde søgt asyl straks ved ankomsten til Danmark.

5.3 Et-barns politikken

I mange år var det hyppigste asylmotiv diskrimination som følge af Kinas et-barns politik. Dette asylmotiv er i dag meget sjældent. I nogle få tilfælde ses det dog brugt subsidært i forhold til andre asylmotiver som f.eks. forfølgelse som følge af medlemskab af Falungong. En gravid kvindelig ansøger fik afslag på asyl af Flygtningenævnet i 2003 med henvisning til, at det, at hun risikerer en tvangsabort eller at hendes fremtidige barn ville blive diskrimineret og chikaneret som følge af overtrædelse af et-barns politikken, ikke havde tilstrækkelig intensitet til at udgøre umenneskelig behandling.

6. Udrejse og udsendelse

I de seneste år er der sket en lempelse af reglerne for udstedelse af pas, således at enhver kinesisk statsborger som udgangspunkt kan få udstedt et pas. Dette gælder dog ikke, hvis der benyttes falske papirer ved ansøgningen, hvis den pågældende er under retsforfølgelse, eller hvis vedkommende af myndighederne er under mistanke for at have begået noget ulovligt. Det er ikke muligt for en person, der er eftersøgt af de kinesiske myndigheder at få udstedt et pas i Kina eller på en kinesisk repræsentation i udlandet. Det er en betingelse for pasudstedelsen, at den lokale

politistation i det område, hvor personen er registreret, attesterer, at den pågældende ikke er straffet for nogen kriminel handling eller eftersøgt af politiet.

Der er ingen problemer med at udsende kinesiske asylansøgere til Kina. Sagsbehandlingstiden ved udstedelse af hjemrejsedokument kan dog være lang. Ifølge Rigspolitiets Udlændingeafdeling kan sagsbehandlingstiden for udlændinge, der ikke er i besiddelse af originale ID-dokumenter, være op til et år. Kinesere, der er udrejst illegalt risikerer en bøde ved hjemkomsten og hvis de hjemsendes for anden gang, efter at være udrejst illegalt, risikerer de arbejdslejr eller endnu en bøde. Menneskesmuglere risikerer strafferetlige sanktioner.

Kina fastholder adgangen til at retsforfølge for overtrædelser begået i udlandet, som kan medføre en straf på tre år eller mere i hjemlandet (dobbel strafbarhed).

7. Vigtigste kilder

Nedenstående kilder, der ikke er udstyret med et link til hjemmesiden, kan findes via www.ecoi.net.

UN Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) - The People's Republic of China and the International Human Rights System (16 November 2005)

Amnesty International Report 2006 (covering 2005) - China (25 May 2005, Amnesty International Country Chapters of Annual Reports)

Amnesty International, China: Briefing on EU concerns regarding human rights in China, Prepared for EU-China Summit 5 September 2005

Amnesty International - Report on Plight of Members of China's mainly Muslim Uighur Community Fleeing Human Rights Violations in the Xinjiang Uighur Autonomous Region (7 July 2004)

Amnesty International - Report on the Death Penalty in China (22 Marts 2004)

UK Home Office, Country of Origin Information Report – China, April 2006

UK Home Office - UK Immigration & Nationality Directorate Country Assessment - China (November 2005, U.K. Immigration and Nationality Directorate Country reports)

UK Home Office – Operational Guidance Note China (29 November 2005)

U.S. Department of State Country Report on Human Rights Practices 2005 - China (March 8, 2006, U.S. Department of State Country Reports on Human Rights Practices)

Human Rights in China, Monthly Brief, January 2006

Human Rights in China, Monthly Brief, February 2006

Human Rights in China, Monthly Brief, March 2006

Human Rights Watch, Annual report on human rights situation in 2005 - Country Summary China, January 2006

Human Rights Watch - China: Dongzhou Killings Need Independent Investigation (15 December 2005)

Human Rights Watch - Report on Repression of Tibetan Community (9 February 2004)

Reporters Sans Frontieres/Reporters Without Borders - Report on Restrictions of Internet use (August 2004)

Udenrigsministeriets udtalelser i flygtningesager: Pornografisk materiale, juni 2002, Generhvervelse af statsborgerskab, december 2001, Udrejseforhold, juli 2001

Praksis vedrørende Kina, www.flygtningenaevnet.dk

Udlændingestyrelsen: www.udlst.dk

Udenrigsministeriet: www.um.dk